

På Ramstigen

Foto: Erik Persson

Nr 2
1952

UR INNEHÅLLET:

*OVA känning: 5. Avtalet med
Arboga stad
Snickarveteranen K. F. Moberg
Reflexioner av skyddsingenjören*

*Säkerhetstjänsten skriver om
spioner
Företagsnämndsverksamheten
Kvinnan i förvärsarbetet*

*Intervju med Uno Gustafsson
Driftsvärnsspalten
Idrottsföreningen Flyget, Arboga
Bolinder-Munktell-matchen*

Från redaktionen

Bergtrollet har nu nått sitt tredje levnadsår. Det är ju inte någon jubileumsålder och det är inte av den anledningen saken kommer på tal. En treåring börjar bli pigg och nyfiken på livet och nyfiken har Bergtrollet blivit framförallt på hur läsekretsen gillar tidningen. Om man vill veta något av någon, så brukar man fråga och därför finns i detta nummer en kupong med en del frågor, som vi hoppas få besvarade av alla Bergtrollets läsare. Fyll i och sänd in kupongen redan i dag till red. för Bergtrollet. Gör oss den tjänsten!

Det finns planer på att förse Bergtrollet med ett omslag i färg, tankar på att minska formatet har framförts och möjligheten att ge ut Bergtrollet fyra gånger om året med fastställd utgivningsdag har också diskuterats. Alla dessa frågor hör samman med ekonomin, men det är vår förhoppning, att Bergtrollets ekonomiska bekymmer skall visa sig vara av övergående art.

Så till sist en sak, som Du bör tänka på, innan pennan blir kritisk. Bergtrollet är främst avsedd att vara en spegel av allas vårt liv och leverne inom CFA—CVA.

BERGTROLLET *gratulerar* *på 50-årsdagen*

CVA

Hellberg, Ivar, avd. 370	1/10
Thorsson, Nils, avd. 450	17/10
Vadstedt, Artur, avd. 850	25/11
Engvall, Ragnar, avd. 150	4/12
Larsson, Folke, avd. 370	21/12
Hansson, Knut, avd. 450	28/12

CFA

Norrström, Emil	13/9
Lindberg, Sven Oskar	5/12
Granath, Erik Herman	29/12

CVA känning

Flygdirektör Otto Dahlin fortsätter här nedan sin artikelserie

5. Avtalet med Arboga stad

I kap 3 och 4 har berörts det avtal mellan Kungl Flygförvaltningen och Arboga stad, som utgjorde ett led i förutsättningarna för att den nya centrala flygverkstaden skulle förläggas till Arboga. Avtalet godkändes av Arboga stadsfullmäktige vid sammanträde den 10 juni 1942. I det följande kommer att något redogöras för de väsentligaste punkterna i avtalet.

Staden Arboga överlät till Kungl Maj:t och Kronan "med full äganderätt och fritt från nyttjanderätter, penninginteckningar och andra gravationer" ett ägområde, bestående av stadsägorna 332, 333, 334, 337, 338, 339, 622 och 623, om tillhops cirka 33,65 hektar. Stadsägorna 332, 333, 334, 337 och 338 är det markområde som inramas av Arbogaån i norr och av en linje Zakrisberg—Ragvaldsbacke i söder. I väster sträcker sig området till ladan vid Zakrisberg och i öster till Ragvaldsbacke. Gårdsbyggnaderna till Zakrisberg ligga på stadsägan 332. Begränsningslinjen Zakrisberg—Ragvaldsbacke—Arbogaån följer den gamla gränsen mellan Arboga stad och Säterbo socken. Stadsägan 339 är det område som utnyttjats för CFA administrationsbyggnad och förrådgård. Stadsägorna 622 och 623, vilka utgjorde markägor till Karlslund och som ligga omedelbart invid gårdsbyggnaderna där, äro donationsjord och erhålles fri dispositionsrätt först år 1954.

Utöver markområdena enligt ovan förklarade sig staden villig att överlåta eventuellt erforderliga delar av stadsägorna 330 och 331. Dessa ligga mellan Arbogaån och Kungsörsvägen mitt för CFA; i stadsägan 330 ingår även hela Ekbacken.

Staden åtog sig att till CVA framdraga en 9" vattenledning; kostnaden för denna beräknades till 125.000 kronor. Vidare åtog sig staden att till gränsen för verkstadsområdet framdraga kabel för tillhandahållande av elektrisk kraft i den utsträckning som av Kronan påfordrades.

Staden åtog sig att på sin bekostnad utföra breddning av Herrgårdsgatan söder om Hamngatan till 15 meter och utvidgning i erforderlig grad av gatukorset vid elektricitetsverket samt att, därest så visar sig erforderligt, utföra grundförstärkning av Hamnbron. Vidare förklarade staden sig beredd att medverka till en för flygverkstaden lämplig lösning av frågan om sträckning av den nya rikshuvudvägen mot Kungsör samt ordnande av broförbindelse över Arbogaån.

I avtalets trettonde paragraf behandlas bostadsfrågan. För flygverkstadens tillkomst och utveckling var givetvis ett klarläggande av denna fråga av en utomordentlig betydelse. Tillgången till bostäder för verkstadens personal måste redan vid uppgörelsen med Arboga stad tryggas. Paragrafen har följande lydelse:

"Staden åtager sig att i närheten av verkstadsområdet till den 1 juli 1943 eller den senare tidpunkt, varom överenskommelse kan träffas hava uppfört bostadshus, inrymmande 30 lägenheter, varav cirka 25 skola innehålla 2 rum och kök samt återstoden 3 rum och kök. Härutöver åtager sig staden att stimulera enskild byggnadsverksamhet och verka som förmedlingsorgan och garant för de olika former av statssubventionerad bostadsproduktion, som förefinnas, samt att i andra hand vidtaga de ytterligare anstalter, som erfordras för anskaffande av det antal bostäder, varav vid varje särskild tidpunkt Kronan angiver behov. Staden för binder sig tillika att medverka till att hyresnivån hålles i proportion till hyreskostnaderna inom staden för likvärdiga bostäder".

Staden åtog sig även att framdraga vatten-, avlopps- och elektriska ledningar till de bostadshus, som inom stadsplaneområdet eller eljest i omedelbar närhet till verkstadsområdet kan komma att uppföras, samt att anlägga för dylik bebyggelse erforderliga gator.

De förpliktelser som Arboga enligt ovan åtog sig rörande bostäder betraktades med rätta som fantastiska för den lilla staden. Då avtalet slöts förelåg en kännbar bostadsbrist. Det gällde således att på mycket kort tid skapa en nybebyggelse av för Arboga mycket stora mått; helt nya stadsdelar och förorter måste tillkomma.

Stadens åtagande att i närheten av verkstadsområdet uppföra bostadshus ändrades genom ett den 21 oktober 1942 dagtecknat tilläggsavtal att omfatta ytterligare 15 lägenheter av vilka 10 st. skulle innehålla 2 rum och kök och resten 3 rum och kök. Anledningen härtill var att fråga uppkommit att till Arboga förlägga flygvapnets centrala materielförråd. Stadens åliggande blev alltså att sammanlagt 45 bostadslägenheter skulle uppföras i närheten av verkstaden och resulterade detta i Ekbackenbebyggelsen.

De uppgjorda planerna för flygverkstadens förläggning innebar att densamma skulle komma att ligga

huvudsakligen i Säterbo socken och endast till obetydlig del i Arboga stad. För att bl. a. förenkla de administrativa frågorna för såväl Kronan som staden förband sig Arboga i avtalet att verka för en införlivning med staden av hela eller del av Säterbo socken. Den 1 januari 1947 skedde inkorporering av bl. a. alla de delar som berörde flygverkstaden. Bland övriga frågor i avtalet må här endast nämnas anslutningsrätt till eventuellt kommande reningsverk för avloppsvatten samt stadens medverkan till befrielse från hamn-

avgift för fartyg, detta senare dock endast för fartyg eller varor, som lossas eller lastas vid Kronan tillhörig kajanläggning.

Slutligen gararderar sig Arboga i avtalet för det fall flygverkstaden skulle nedläggas inom 30 år räknat från avtalets undertecknande. Ersättning från Kronan skall då utgå enligt angiven beräkningsmetod och efter särskilda förhandlingar mellan Kronan och staden.

Forts i nästa nr.

K. F. Moberg

Snickarveteran har slutat bygga flygplan

K. F. Moberg, avd. 150, "still going strong".

Några korta rader i Bergtrollet för snart ett år sedan omnämnde, att snickaren K. Moberg, avd. 150, förlänats medaljen "För nit och redlighet i rikets tjänst". Det är en aning sent påtänkt att skriva en hyllningsartikel med anledning därav, men det är dock en av anledningarna till att signaturen en kväll ringde på dörren till Mobergs trivsamma hem.

När jag förklarar mitt ärende, att det var fråga om en intervju för Bergtrollet, gick Moberg ett par varv runt golvet, stannade, satte sig och bjöd mig med en

vink att också taga plats. Så tittade han på mig, nej, inte på mig utan genom mig, förmodligen också genom väggen bakom mig. Och så berättade Moberg.

Det blev ett stycke svensk flyghistoria blandad med egna upplevelser. Låt oss lyssna och fråga då och då.

*Bra sätt att klara värnplikt
gav anställning för livet.*

Anledningen till att jag tog anställning vid flottans varv i Stockholm 1918 var den, att jag nyss mönstrat och tänkte som så, att jag lika gärna kunde jobba på varvet, som göra värnplikt någon annanstans. På den tiden räknades nämligen civilt arbete på varvet som värnplikt. Jag hade för avsikt att sluta om något år, men anställningen varar ännu och nu när man är "bergtagen" lär man väl vara kvar intill pensionsåldern, säger Moberg och skrattar.

Bygga flygplan — snickargöra.

— Vad hade nu flottans varv med flyget att göra?

— Marinen hade från 1914 sitt eget flyg och vid Alkärret, där man nu hittar Liljevalchs konsthall, växte marinens flygverkstad upp. På den tiden och många år framåt byggdes en flygmaskin huvudsakligast av fanér, duk och pianotråd. Att flygplansbygge mest var snickargöra avslöjar arbetsstyrkans sammansättning. Av allt som allt 35—40 man var vi ett 20-tal snickare, 10-talet motormontörer, några målare och resten diversearbetare. Men den lilla styrkan producerade en hel del, var lugn för det. Vi byggde Hansa Brandenburg, Farman och Friedrichshafen, dessutom hade vi översyn på Thulin och Albatross. — Jag tror inte jag kommer med någon felaktig uppgift, om jag nämner att vårt första torpedplan var en på Alkärret ombyggd Friedrichshafen. Planet var normalt avsett för två man, men som torpedplan tog det endast förare och dessutom minskades bensinlasten till hälften. Torpeden var av flottans små, 32 cm.

— Hur var det med den mångomtalade trivselen på arbetsplatsen, bättre eller sämre?

— Det var nog trivsammare då. Vi var ju inte så många och kände alla varann väl, allting var ju smått och liksom idylliskt. Kanske gjorde det också något till att vi hade så vackra omgivningar. Regelbundet samlades vi varje sensommar till en picknick på Reimers holme, sammankomster som av många anledningar lever kvar i minnet.

*Italienare kom på flygbesök
lämnade två plan som gåva.*

— Har du lagt något särskilt på minnet från tiden vid Alkärrret?

— En liten sensation var det ju när vi fick italienskt flygbesök. Det var 5—6 Savoyaplan som gästade oss, jag tror 1924. De sydländska gästerna blev mycket populära under sitt besök och de lämnade två plan som gåva, innan de flög vidare till Finland. Savoya var ett sjöflygplan med centralkropp, alltså utan flötörer. Vi inköpte senare några plan av den typen från Italien, men jag tror inte de gillades av våra flygare.

Ett starkt minne har jag av den stora brand, som efter krigsslutet härjade inom varvet. De flygmotorer, som köpts från Tyskland efter kriget, blev bara skrot. De grabbar, som sysslade med att smälta ned tillvaratagen aluminium till tackor, kallade vi för "falskmyn-tarna".

Jag minns också en kille på förrådet, som tyckte att han var så outhärlig på jobbet, att han inte ville ta semester. När man till slut fick honom till att ta ledigt, gick han varje dag utanför varvet och passade oss frukost och kväll och så frågade han: "Nå, hur går det där inne?"

*Enhetsflyg armé—marin
blev flyttning till Västerås.*

— Efter sammanslagningen av arméns och marinens flyg år 1926, blev det snart för trångt på Alkärrret och 1927 flyttade vi till Västerås, där större utrymmen och rationalisering av driften blev början till ett nytt skede. Här blev det mest översynsarbete, men en del plan byggdes också. Fortfarande med snickarens hjälp. En serie SK 12 lämnade verkstäderna och dessutom byggdes Hansa och en förbättrad typ av denna maskin, HD 24.

— Hur kändes det för en infödd stockholmsgrabb, född på kungliga Östermalm, att komma till Västerås?

Inte trivdes jag i början, men så småningom, när sta'n växte ut, gick det riktigt bra. I 14 år stannade jag där och på den tiden hann man bli ganska hemtam.

*En femårsperiod i Stockholm
därefter Arboga.*

— Jag återvände till Stockholm 1940, då jag var med om utformningen av prototypen för J 22:an, jag tillverkade nämligen mallar åt de ingenjörer, som ritade planet. Nu inträdde plåtsaxen och nithammaren på arenan och snickaren fick ställa sig i bakgrunden och begrunda teknikens framsteg. Jag kom till FFVS och var där till 1945, då det blev uppbrottsorder Arboga. Och här sitter man nu och funderar på om det var bättre att som första tiden i Västerås tjäna 75—80 kr. i veckan eller nu c:a 4:50 i timmen. Då

Italienskt flygarbesök i Stockholm 1924.

at vi på matservering tre mål om dagen för 12:50 i veckan, vad det kostar i dag att få en bit mat i magen, det ska vi inte tala om. Då blir man bara lessen i ansiktet.

Moberg vill inte tala så mycket om Arboga, "man får ta det som en provning", säger han bl. a., men då syftar han inte på jobbet, där han trivs bra, trots att han saknar gamla tiders hantverksmässighet och större rörlighet på arbetsplatsen. "För nit och redlighet i rikets tjänst", ja, kunde den medaljen ha funnit ett värdigare förmål. Nej.

Old Jim.

TK tänker:

En morgon i höstsolens glans står jag å väntar på bussen och min färd skall som vanligt gälla CVA. Ett monotont tempo som upprepas sex gånger i följd och en massa människor som slåss om en plats i solen. Vi står alla där och väntar, man kan gott säga i olika läger, för löneskalan gör sig gällande även utanför CVA:s murar "med några få undantag". Nu har bussen stannat, en dörr slås upp, det blir trängsel framför den lilla bussdörren, alla vill in på en gång, men den smala dörren släpper bara in en i taget. Detta påminner om liknelsen om den smala vägen och den trånga dörren till himmelriket, där ingen kan komma in fullproppad med pengar, högfärd och en massa fina titlar utan där vi alla måste stå nakna inför vår Herre å vi kan inte avgöra om det är direktörer eller bara enkla och fattiga arbetare.

Nu har jag kommit in å fått en ståplats, detta har i och för sej inte någon större betydelse det är ju så liten sträcka färden gäller men det som gör sej mer gällande är människan, som i detta händelseförlopp bedömes genom rang i värdighet. Tänk att ordet "människan", kan så förlora all sin innebörd. Min blick sveper fram genom bussen och vad upptäcker den, jo, flera rader uppstyltade människor. Damerna granskar varandra från topp till tå, "herrarna" ser litet surmulet på sina resp. grannar.

Så går livet vidare; nya skranker byggs upp, spårren kan snart inte forceras men kära läsare låt oss bryta loss och förenas till en enhet, låt oss skapa trivsel och glädje omkring oss.

SKYDDSSINGENJÖREN

Bara några reflexioner

När man någon gång tar sig en titt på Kungsörsvägen, vid tider då Flygets folk äro på väg till eller från arbetet, kan man få bevittna saker, som sannerligen gör en betänksam. Man får lätt den uppfattningen, att det som vi vill kalla ordnad trafik snarare, i de mest extrema fallen, påminner om ett tivolis radiobilbana, när denna är som roligast. Det tråkiga är bara att detta körsätt, tillämpat på en allmän, starkt trafikerad väg kan dra med sig konsekvenser, som i sämsta fall är vida allvarligare, än en radiobilkrock.

För att i någon mån exemplifiera och ge stöd åt en sådan uppfattning torde följande axplock ur en alltför riklig trafikflora vara tillfyllest.

1. Någon morgon i slutet av september 1952 omkring kl. 07.45. Tjänstemän på väg till arbetet. Cyklister i strödda grupper, då och då omkörda av någon bil eller motorcykel. Bland bilarna märktes en hänsynsfullt framförd U-numrerad Goliath. När denne nått förbi "Ekbackens Livsmedel" uppträder plötsligt en U-numrerad Volkswagen, såg ut som vinröd, som med för Volkswagen karaktäristisk hastighet ovillkorligen skall omköras. Omkörningen skedde också omedelbart före ingången i den skymda Ekbackskurvan. Detta gick bra, men man frågar med oro, hur många gånger kan man fresta försynen, innan olyckan är framme. Alla de bilförare, som efter dylika försök, för alltid slutat köra bil får utgöra svaret.

2. På morgonen den 6 okt. 1952 omkring kl. 06.40. Bussen med CVA-passagerare har stannat vid Engvallsgatan. Cyklisterna, som därvid måste passera förbi, åker följdriktigt ut på vägens högra körbana. I detta ögonblick uppträder en stor svart personbil med X-nummer, ser ut som en Buick, och skulle passera bussen just som vägen var blockerad av cyklister. Vad gjorde bilföraren? Saktade farten med hänsyn till hindret. Nej, det hade varit alldeles för enkelt. Han vräker med en

kraftig högergir den säkert 2 ton tunga vagnen upp på gångbanan och fortsätter denna en bit som den naturligaste sak i världen. Vad var nu anledningen till denna cirkuskörning? Hade föraren manne den uppfattningen att högertrafiken redan var genomförd i Arboga? Knappt troligt. Det förefaller däremot som om vederbörande ej kände till de allra elementäraste reglerna för vad en bilförare har att iakttaga när vägen är full med andra trafikanter.

T. ex. att lite grann i förväg släppa trycket på gaspedalen, eller om motorns bromsförmåga ej räcker, med fotbromsen hålla igen något vid ett sådant tillfälle. Maximifarten 40 km/tim är alltid för mycket i folksamlingar.

3. Samma morgon omkring kl. 06.50 vid nya cyklistinfarten till CVA. Ström av cyklister svänger in, i de flesta fall sedan vederbörande givit tecken och även sett sig om. Då kommer det. En röd mc, numret känt, med 2 personer, kommer med "full rulle" och ska passera korsningen för cyklisterna. En cyklist hade redan svängt och nått över vägens mittlinje, när mc-föraren skulle forcera platsen, framför cyklisten. En kraftig inbromsning med början till jazzning, som dock, genom vägbanans relativt goda tillstånd kunde bemästras och katastrofen avväjdes. Vems var förtjänsten? Svaret är nog bara ett: Änglavakt!

Åter en mc. Denna gång en stor svart maskin c:a 500 cc föraren känd, passerar cyklistkorsningen, som om någon sådan inte fanns. Inget tillbud dessbättre men fy så fult.

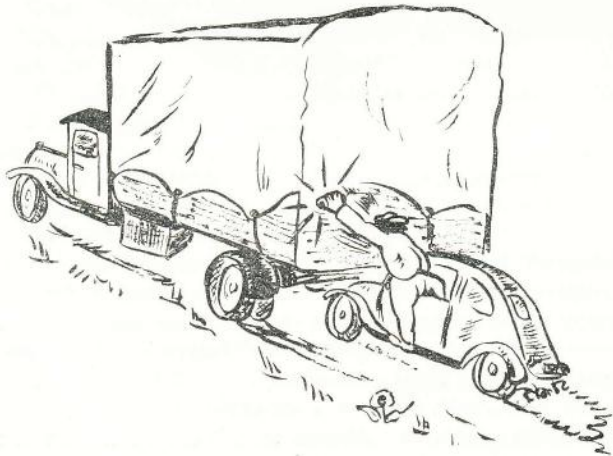
Det förefaller som om en del motorförare antingen ej känner till gällande trafikförordning eller ännu värre, ger blankt sjutton i den. Hur som helst, de faktiska förhållandena visar tyvärr allt för väl, hur dåligt det är ställt på detta område. Den, som till äventyrs ej känner till vår nya vägtrafikförordning SF648-654/1951, borde åtminstone lära sig den i all enkelhet lydande 39 § vilken utgör grundregler till "Bestämmelser för samtliga vägtrafikanter". Den lyder så här:

"Vägtrafikant skall iakttaga den omsorg och varsamhet, som till förekommande av trafikolycka betingas av omständigheterna, samt uppträda så, att han icke onödigtvis hindrar eller stör trafiken. Även i övrigt skall vägtrafikant visa hänsyn mot andra vägtrafikanter och mot dem, som bo eller uppehålla sig vid vägen."

I nästföljande 40 § heter det i 1 mom:

"Vägtrafikant skall ställa sig till efterrättelse de anvisningar rörande trafiken, vilka meddelas genom uppsatta anslag, vägmärken och signaler."

Med utgång från dessa lagens bud torde det vara lätt för alla att anpassa sitt uppträdande på vägen. De "omständigheter" som här avses äro endast att större delen av flygets folk på här aktuella tider är på väg till eller från sitt arbete. Säkert vill ingen motorförare hindra någon av sina medmänniskor i denna deras vällovliga föresats.

Tag hänsyn vid omkörning!

Det är inte min avsikt att risa alla motorförare med dessa små episoder. Lyckligtvis är det så, att större delen av våra motortrafikanter visar utmärkt gott omdöme och borde därför utgöra goda exempel för de som tyvärr ej besitter denna goda egenskap. Det är dessa mindre nogräknade, som kan bli orsaken till de olyckor, vi främst av allt vill undvika.

Nu säger någon säkert, att cyklisterna själva inte är Guds bästa barn i trafiken. Nej, det är aldeles riktigt. Tråkigt nog finns det allt för många trafiksyndare bland dem. Vad är orsaken här till? Ja, svaret har CVA skyddskommitté väntat på i många år men ännu inte fått. Visserligen har en del sagt att "om vi får en cykelbana så blir det också bättre ordning på vägen".

Handen på hjärtat mina vänner. Hur skall en t.ex. 2,5 m bred cykelbana räcka till när man nu inte vill släppa fram en bil på en väg som är 7 meter bred. Nej, bättre bevis behövs för att verka övertygande. Det finns alltför många fall, där cyklisterna gör sig skyldiga till vilka trafiköverträdelser som helst för att kunna vinna 1 minut, minuten som i sämsta fall kan bli hans sista. Inför dessa skrämmande fakta må det vara förlåtet om man har svårt att tro på cykelbana, som enda räddningen.

Beträffande trafiken inom CVA har Styresmannen i verkstadsorder fastställt att Vägtrafikförordningen oinskränkt skall äga tillämpning på all trafik inom området. Trots detta kan man dagligen bevittna flera fall där två fullvuxna personer åker samtidigt på en cykel från exempelvis hallen till strax innan vakten, där passageraren hoppar av, mitt i den från berget kommande cyklistströmmen, för att vakten inte ska se tilltaget. Vidare kan man få bevittna hur en del mc-förare så snart de passerat vakten, på väg till arbetsplatsen drar på en hastighet som dåligt passar in på den tillåtna maxhastigheten. Vad beror dessa direkta överträdelser på? Jo, att vederbörande är fullständigt immun för gällande bestämmelser. Dom tillhör säkerligen det slaget av människor som anser att "lagar äro till för andra och inte för mej".

Beträffande cykelbana på Kungsörsvägen bör i detta sammanhang framhållas att behovet av en sådan sedan länge stått klart för verkstadsledningen. Redan i april i år har Styresmannen i skrivelse till Arboga Stad anhallit om anläggandet av en sådan från CFA till Engvallsgatan. Vid behandling av ärendet har emellertid stadens myndigheter på grund av ekonomiska och i viss mån tekniska skäl t.v. nödgats avslå denna anhållan varför frågan fått ställas på framtiden.

Kvar står sålunda, att vi ännu får inrikta oss på den nuvarande vägen i oförändrat skick med de följder detta innebär av trängsel och risker, som vi alla, om vi lojalt

följer de gällande reglerna, dock kan eliminera genom att visa oss vara vägens verkliga riddersmän.

Till slut några ord till våra fotgängare. Det vore orättvist att endast framhålla motorförare och cyklisterna som trafiksyndare. Man ser alltför ofta hur 3 à 4 fotgängare på väg till eller från arbetet går sida vid sida och tar upp väl lika stor plats på vägen som 3 cyklisterna i bredd. Lika stort trafikhinder alltså för den motortrafik, som rimligtvis måste fram.

Samma är förhållandet inom verkstadsområdet. När bussarna släpper av sin last, ser man ofta såväl före kl. 07.00 som kl. 08.00 hur en del busspassagerare har svårt att skilja på de i vo anvisade vägbanorna för olika trafikmedel. Även om cykelbanan är tom är den dock avsedd för endast cyklisterna och bör ej onödigtvis användas som gångbana. Tag därför som regel: gå alltid genom den lilla grinden vid vaktbyggnaden och följ sedan denna sida av vägarna vart Ni än ska eller kommer ifrån.

(Teckningar av Rta = K. G. Raattamaa).

Enda utvägen att klara sig på vägen.

Jämna vägarna med marken och slopa olycksplatserna.

Det dammar.

- Har du någe nytt för Bergtrollet?
- Fråga städar'n efter stoff.

Gomorrn, gomorrn.

- Det började en ny grabb på CVA i dag.
- Hur vet du de.
- Jo, det var en kille, som sa gomorrn, när han klev in i bussen.

SÄKERHETSTJÄNSTEN

En spion per tusen anställda är en spion för mycket

Säkerhetstjänsten vid industrier av olika slag och inte minst vid de militära anläggningarna har under senaste tiden blivit alltmer aktuell. Bergtrollet har funnit det lämpligt att infoga säkerhetstjänsten bland sina stående rubriker. CVA/CFA säkerhetschef Kapten Gunnar Tallqvist får inleda med några aktuella synpunkter.

Den militära säkerhetstjänsten har till ändamål bl.a. att åstadkomma skydd mot spioneri, sabotage och annan landsskadlig verksamhet, ävensom skydd mot landskadlig propaganda. Den skall vara organiserad vid förband och verkstäder m.fl. platser. Förbands- (verkstads-) chefen biträdes i denna verksamhet av en säkerhetschef. Vid behov utses dessutom ett antal säkerhetsmän. Slutligen är det nödvändigt, att *alla* anställda medverkar för att säkerhetstjänsten skall bli effektiv.

Spionerifallen Hilding Andersson och Fritjof Enbom ger oss en allvarlig tankeställare och har bidragit till mera skärpta bestämmelser. Skärpta bestämmelser då det gäller besök vid bl.a. berganläggningar, då det gäller handhavande och förvaring av hemlig materiel och hemliga handlingar, nya bestämmelser för utbildning inom säkerhetstjänstens område m.m.

Vad medför allt detta i praktiken? Man kommer inte ifrån, att det blir en hämmande faktor i produktionen, en faktor som alla helst skulle vilja koppla bort. Det ligger ju nära till hands att resonera som så, vi har ju inga spioner bland oss, och jag kan lita på mina "gubbar". Så får vi inte resonera. Det är inte säkert, att resonemanget håller och håller 100-procentigt. 99,9% är nämligen för litet, ty det kan vara denna enda promille, som åstadkommer en stor skada. Hur var det med Hilding Andersson? Han var aktiv underofficer vid flottan och "åtnjöt allmänt förtroende". Inga misstankar riktades mot honom, då han under sin dagliga gärning samlade in krigsviktiga uppgifter, som han sedan överlämnade till ryssarna. Hans kamrater var för öppenhjärtiga mot honom — han åtnjöt ju allmänt förtroende. Man följde inte alltid den nu gällande tesen: "Uppgifter av hemlig natur må endast delges person som med säkerhet bedömes behöva uppgiften i och för sin tjänst; varje annan person är obehörig".

Den allvarliga tankeställaren vi fått efter spioneriprocesserna bör ge oss klarhet i att vi inte får blunda för den fara som finns och att vi måste offra något för säkerheten. Vi får helt enkelt finna oss i att arbetet i vissa fall blir mindre smidigt och kanske rent av tar längre tid. Vi får inte underlätta agents arbete genom några minuters tidsvinst eller ett bekvämare arbetssätt.

Meningen med dessa rader är ingalunda att vi skall se en spion i varje människa. Men man vill ändå hålla hemliga ting inom minsta möjliga krets. Ju fler som

Omsättningen av CVA-CFA-personal

Omsättningen av arbetskraft är en viktig faktor inom ett företag. Företagen försöker bl. a. av ekonomiska skäl att hålla omsättningssiffran så låg som möjligt. De får alltid räkna med vad det kostar, innan en nyanställd blir inkörd på det arbete hon eller han är satt att handha. Man kan nog säga, att omsättningen på arbetskraft till största delen är beroende av möjligheterna att byta anställning och trivseln på arbetsplatsen. Under de tidsperioder, då industrien har full sysselsättning, har det visat sig att rörligheten på arbetsmarknaden ökat.

CVA-CFA har alltsedan starten varit under uppsättning. Personalbehovet på de olika avdelningarna har täckts efter hand. Samtidigt har till CVA kommit nya arbetsobjekt, som krävt utökning av både lokaliteter och personal. Under ett företags uppsättningstid, då personalstyrkan ökar hastigt, är omsättningssiffran på personalen som regel även hög. Det är många faktorer, som spela in, för att en nyanställd icke skall trivas på sin nya arbetsplats. Arbetet motsvarar kanske inte vad han räknat med. I ett annat fall kan det kanske vara förtjänsten, som icke blir den som han hade tänkt sig. Det kan också vara familjeförhållanden, som spela in. Antingen går det inte att få någon bostad eller också trivs inte de övriga familjemedlemmarna på den nya platsen. Detta var ett par av de vanligaste orsakerna.

Uppsägningar från personalens
sida uttryckt i % av personal-
styrkan

År	CVA	CFA
1949	20,3	25,6
1950	17,4	28,2
1951	15,0	30,6
1/1—30/9 1952	7,5	8,7
1/1—31/12 1952	?	?

Av ovanstående uppställning framgår att rörligheten avtagit. Den minskade efterfrågan på arbetskraft inom vissa industrier bidrager kanske här till. Bostadsbristen hindrar även många från att söka anställningar på andra platser. Kanske även att den andra bidragande orsaken till rörligheten — bättre trivsel på ort och arbetsplats — har inverkat.

Kan vi medverka till att få ned procentsiffrorna ytterligare? Vi äldre anställda kunna öka trivseln för

har reda på saken dess lättare blir den än mera spridd, och möjligheterna för spionen ökas. Agenten behåller sitt "yrke" väl, och genom försätliga tillvägagångssätt bringas den utvalde att lämna uppgifter utan att själv veta att han varit offer för en spion. Endast detta är tillräckligt skäl för den stränga sekretessen. Vet man ingenting, har man ingenting att säga vare sig med eller mot sin vilja.

Allas medverkan och förståelse är förutsättningar för en effektiv säkerhetstjänst.

G. T.

TA CHANSEN ATT TA CHANSEN

Det berättas om en framgångsrik man, att han en dag intervjuades av en ung journalist, som enträget ville veta receptet för att lyckas i livet.

— Tja, svarade den framgångsrike, det var bara att hoppa på tillfället, det.

— Men, sade den unge journalisten, hur visste ni, när tillfället kom?

— Visste? Det var bara att hoppa och hoppa det.

Det kan bli en ganska grannliga sysselsättning att sätta sig ned och dra sens moralen ur en anekdot som ovanstående och vi skall inte heller försöka skärskåda den ur alla synvinklar. Utan endast ur en. Och den är, att vår tillvaro trots allt är beroende av slumpen, av ödet om man så vill kalla det. För många är vägen genom livet kantad av missade tillfällen. Man missar ett tillfälle dels genom att inte inse att det var ett tillfälle, dels genom att man inte hade resurserna att ta chansen, när tillfället kom.

Men man har ju ändå möjlighet att förbereda sig litet på att ta tillfället när det kommer. Förberedelsen kan innebära en utbildning, men den kan också innebära en ekonomisk förberedelse. För de flesta chanser har med pengar att göra. Den där lilla firman, som Du skulle sätta upp, affären, som frun skulle sköta, villan som Du kunde få så billigt; allt gick i stöpet för att Du inte hade pengar just då. För att inte tala om flickan, som inte hade tid att vänta på att Du skulle skrapa ihop pengar till bosättningen eller för att ta det litet enklare — motorhojen, som Du kunde köpa så billigt, varför köpte Du inte den?

Det är tråkigt, att de flesta chanser är förknippade med pengar, men ingen kan göra det minsta åt det — utom Du själv. Genom att skaffa Dig ett kapital! Och det gör man inte lättast genom att tippa eller spela på lotteri (vilket man kan göra ändå) utan genom något så trivialt som att spara. Och när man ändå

våra senare anställda arbetskamrater, genom att vi tager oss an dem och hjälper dem till rätta i olika avseenden. Det är så lätt att arbetsstyrkan delas upp på en grupp nykomlingar och en grupp veteraner, som inte befattar sig med senare anställda mer än de äro tvungna till. Båda grupperna har det då lika besvärligt.

För att skapa ökad trivsel är det säkerligen mycket som kan göras. I många fall kanske endast enkla åtgärder behöver vidtagas. Ändringar, som medföra större kostnader, kan tyvärr icke utan vidare genomföras. Går Du och bär på en idé, som skulle kunna genomföras, varför då inte gå upp till personalavdelningen och tala om den. Du kan även tala med något ombud för personalorganisationerna och få saken framförd i företagsnämnden eller varför inte skriva några rader i Bergtrollet. Redaktören kommer säkert att uppskatta det. Kommer det flera förslag kanske det kan bli en särskild trivselspalt.

F. E.

är tvungen att göra det, så bör man ju lämpligen göra det på ett sätt som inte märks så mycket eller som är roande. Vi sa tvungen. Det är man i 90 % av alla fall för att ta chansen. Ett bra sätt är en sparklubb eller — om man är under 25 år — lönsparandet.

Har Du någon gång reflekterat över vilka av Dina kamrater, som ser ut att ha det bäst och tryggast ekonomiskt. Det är inte så säkert, att det är de med de största inkomsterna. En god ekonomi beror nämligen inte alls på hur mycket man tjänar utan på hur man ger ut det man tjänar.

Nu finns det en massa folk, som redan tagit chansen att ta chansen och fler blir de varje dag. Bara på det här stället finns det 305 stycken i en sparklubb med Arboga sparbank. Den sparklubben började i juli 1951 med 2 medlemmar. Vi ska inte tala om ökningen i procent i det här sammanhanget. Sifforna är tydliga nog ändå.

Även om man har klart för sig att man måste spara en slant är inte sparklubben så alldeles självklar. Vad har den då för fördelar?

För det första att det märks så litet, om man lämnar ett bestämt belopp varje gång. Man vänjer sig aldrig med att ha de pengarna, förrän de blivit så många att det är någonting att ha. För det andra, att man sparar i "kompis". Man är ingen isolerad, tråkig företeelse utan man gör som ett helt gäng av arbetskamraterna. Och sen — och det är den stora hemligheten med en sparklubb — den gör sparandet till ett nöje. Men det upptäcker man inte, förrän man varit med en tid, och då är det för sent. Då sitter man där och spar och spar och skaffar sig än det ena, än det andra av vad man önskar sig. Och när tillfället kommer, så har man gjort så mycket som man kunnat för att kunna ta det.

Ta således tillfället och gå in i sparklubben med Arboga sparbank nu när det bjuds. Det är chansen att ta chansen och den bör man inte försitta.

Så här vill jag ha Bergtrollet

Formatet bör vara	som det är / större / mindre
Omslaget skall vara	som det är / med bild / i färg
Jag läser	allt / en del / ingenting
Jag vill ha	mer om idrott / intervjuer från arbetsplatserna / mer om födelsedagar / bröllop och andra familjenyheter / mera från spinnsidan / mer om schack / bridge
Bildmaterialet	räcker / bör ökas / skall bort
Tidningen bör ges ut	som nu / oftare / inte alls
Andra synpunkter och önskemål beträffande Bergtrollet:	

Namn

Avd. CVA / CFA.

Vad är en pojke?

I New England Mutual Life Insurance Companies' personaltidning har vi funnit detta vittnesbörd om att "pojkar är pojkar" världen över.

Pojkar finns i olika storlekar, vikter och färger. Man träffar på dem överallt — ovanpå, inunder, inuti, klättrande på, hängande från, springande omkring och hoppande fram. Mödrar älskar dem, flickor hatar dem, äldre systrar och bröder fördrar dem, vuxna bryr sig inte om dem och Gud skyddar dem. En pojke är Sanningen med smuts i ansiktet. Visheten med tuggummi i håret och Framtidens hopp med en groda i fickan.

En pojke har aptit som en häst, matsmältning som en svärdsbrukare, energi som en atombomb i fickformat, lungor som en diktator och fantasi som en Paul Bunyan, han är nyfiken som en katt, blyg som en viol, dristig som en stälfjäder och entusiastisk som en fyrverkeripjä, och när han gör något med sina händer har han fem tummar på var hand.

Han tycker om glass, sågar, julen, roliga böcker, pojken på andra sidan gatan, skogar, vatten (i dess naturliga omgivning), stora djur, Pappa, tåg, söndagsmornar och brandsprutor. Han är inte mycket för söndagsskolan eller skolor överhuvud taget, främmande, böcker och bilder, musiklektioner, slipsar, frisörer, flickor, överrockar, vuxna och läggdags.

Ingen annan är så tidig på morgonen och så sen till middagen. Ingen annan kan proppa i en ficka en rostig kniv, ett halvätet äpple, en meter snöre, en mindre tomsäck, ett par tuggummin, en slant, en slangbåge, en klump av ett okänt ämne och en ring med bokstavslås till ett hemligt fack.

En pojke är en förunderlig varelse — Du kan utestänga honom från Din verkstad men Du kan inte ute-

Var med och tävla om en härlig söndagsmiddag

Bergtrollets red. fick häromdagen besök av en bekymrad bergtrollsläsare. Han berättade om sin besvärliga situation så här.

— Det är väl så, att vi alla har våra små svagheter. För min del gäller det fiskpudding. Den dag jag inte äter fiskpudding äter jag något annat. (Kanske fiskpudding. Red:s anm.). Nu är det så tråkigt, att någon rivit bort ett hörn på vårt recept på fiskpudding och jag har inte fått fiskpudding på en hel vecka.

Med tårar i ögonen visade den olycklige fram resterna av fiskpuddingen, nej, receptet. Då fick red. en idé. Bergtrollets läsare skall hjälpa fiskpuddingmannen att lista ut vilka ord, som fattas på receptet! En bra idé, tyckte denne, och avlägsnade sig glädjestrålade.

Bergtrollet utlyser härmed pristävling enligt följande. Det i rutan återgivna receptet skall kompletteras, så att det blir i första hand fullt användbart och i andra hand så lika originalet, som möjligt. Som ledning kan omnämnas, att första raden är full rad. Lösningar insändas till Bergtrollets red., 270 P, CVA.

Familjemiddag som pris

Om vinnaren eller vinnarinnan är gift bjuder Bergtrollet *hela familjen* (man, hustru och barn) på *söndagsmiddag på Sten Sture*. Ogift vederfares samma belöning och må han eller hon taga vän eller väninna till antalet en med till middagen.

Fräs upp 50—75 gr smör med 100 gr vetemjöl, späd på med 4,5 dl mj (1,5 dl av mjölken kan ersättas av fiskspad). Smaksätt med salt, socker, vitpeppar och låt stuvningen koka minuter. Låt den svalna av rör då ner 3 äggulor samt 4 hackad fisk av något slag vitorna till skum och rösmeten i smord och biter. Grädda den i ugn. Servera med

stänga honom från Ditt hjärta. Du kan köra bort honom från Ditt arbetsrum men Du kan inte köra bort honom från Dina tankar. Det är lika gott att ge upp — han är Din erövrare, Din fängvaktare, Din chef och Din överman — ett fräknigt knyter oljud. Men när Du kommer hem på kvällen med endast spillrorna av Dina förhoppningar och drömmar, då kan han laga dem med två magiska ord: "Hej, Pappa!"

(Klipp ur W-bladet)

Red. för Bergtrollet

Ard. 270

CVA

Företagsnämnderna vid CVA och CFA

Den 15 oktober 1952 startades en riksomfattande kampanj med syfte att aktivisera företagsnämndernas verksamhet. Kampanjen är utarbetad av SAF, LO och TCO i samarbete med Ekonomisk Information och presenterades i en broschyr, "Aktiva Företagsnämnder", vilken spreds på arbetsplatserna. Kampanjen omfattar:

- en brevkurs om företagsnämndernas arbete;
- två brevkurser i företagsekonomi, "Företaget och samhället" och "Hur man läser en balansräkning";
- en film om företagets kostnader, "Vad kostar det?";
- en serie affischer, avsedda att uppsättas på arbetsplatserna;
- möten och radioprogram.

CVA och CFA företagsnämnder komma på ett extra sammanträde bl. a. att diskutera åtgärder med anledning av kampanjen.

Sammanträden sedan föregående nr:

CVA företagsnämnd har sammanträtt 19 juni och 26 sept. 1952.

CFA företagsnämnd har sammanträtt 16 juni och 25 sept. 1952.

Gratifikationer CVA:

Plåtslagare H. Dackebo för konstruktion av luckor att användas i lätthål i stället för maskeringsband.

Plåtslagarna K. G. Raattamaa och E. B. Westerberg för konstruktion av nitmothåll.

Skr.

Förslag till spiltidsreducering.

Hoppas att gratifikationen täcker klichékostnaden!

Ett ord från arbetarhåll

Den överenskommelse, som träffats mellan försvarrets avtalsdelegation och försvarsverkens civila personals förbund om upprättande av företagsnämnd trädde i kraft den 1 jan. 1948. Det organ, som då skapades, var den logiska följden av den fackliga rörelsens strävanden att genomföra den industriella demokratin på arbetsplatsen.

I varje resonemang om företagsnämnden har arbetstagarparten av lättförståeliga skäl svårt att frigöra sig från minnet av brukspatronernas envetna och halsstarriga motstånd evad det gällde "inblick" i företaget och dess skötsel under arbetarrörelsens olika utvecklingsstadier.

Självfallet är dessa reaktioner inte onormala. De finnas kvar vid sidan om. Klar insikt i det faktum att i dag som är, läget är ett helt annat därigenom att fackföreningen har större inflytande i arbetslivet nu än tidigare.

Detta inre motstånd är inte ägnat att förbättra situationen, dock kan man påstå att fackföreningsrörelsen i allt större omfattning intar en positiv inställning evad det gäller produktionsstegringen, detta även med tanke på en länge efterlängtd standardförbättring. Således kan och bör fackföreningsrörelsen ej beskyllas att vara utvecklingshämmande. En känsla av ett gemensamt intresse för att nå bästa resultat, har säkerligen varit drivkraften, när det avser produktionsförbättringar. Men när det rörte frågor, som icke berört produktionen, har företagsledningen ej visat samma förståelse i lika stor utsträckning.

Stora krav ställes på företagsrådets representanter, dels en bättre utbildning i ett företags tekniska och ekonomiska verksamhet, dels förståelse för olika parter inställning och syn på tingen. Företagsnämnden är den logiska följden av den fackliga rörelsens strävan att införa industriell demokrati på arbetsplatsen och möjliggöra de anställdas medinflytande i det egna företaget. Det kan uppstå svårigheter, när vederbörande arbetsledare anser det som inblandning i sin suveräna rätt som arbetsledare, att fatta beslut i olika frågor, det är ganska naturligt. Men vi får försöka förstå, att företagsnämnden inte bara har till uppgift att bli en indirekt verkande produktionsapparat i det av ökad maskinanvändning präglade produktionssamhället.

Att söka nå fram till en form av samarbete, där effektiviteten icke får eftersättas genom onödig diskussion utan varje anställd kan bli medveten om, att här är jag medarbetare i företaget, synes vara företagsnämndens främsta uppgift.

Folke Örnberg. — E. Lundquist.

Kvinnan i förvärvsarbetet

Bergtrollets kvinnliga redaktionsmedlem, fru Karin Bolin, har tagit upp rubricerade problem till diskussion.

Den utredning angående frånvaron vid vissa statliga verk, som socialstyrelsen har gjort för likalönskommitténs räkning, visar, att kvinnorna är borta ungefär dubbelt så mycket som männen och att de gifta kvinnorna är borta mer än de ogifta. De gifta kvinnorna med små barn är mest borta. Samma resultat har man kommit fram till i likalönskommitténs betänkande, det som avser industrien och som avlämnats av SAF och LO. I likalönskommitténs betänkande har också framkommit, att frånvaron för kvinnorna är störst i de lägsta grupperna och avtar i och med högre lön. Detta att frånvaron minskar för kvinnorna med högre lön, gäller både gifta och ogifta.

I diskussionen om kvinnorna i förvärvsarbetet framkommer ofta den synpunkten, att de även när det gäller utbildning och avancering inte visar lika stort intresse som männen.

Vi har frågat några fruar på CVA och CFA hur de ställer sig till dessa problem.

Lätta på krångligheterna — vi behöver varandra.

Signaturerna Ms och EG på CFA svarar så här.

Här är fruarna inte mera borta än den övriga personalen, så det är ganska svårt för oss, att sätta oss in i den frågan. Kanske är det så, att hemarbetet-förvärvsarbetet är svårare att kombinera i större städer, t. ex. i Stockholm, där det kan vara lång väg till barnkrubban eller var nu ungarna brukar vara. Är så en av dem litet krasslig en dag, så tar mamman tjänstledigt för att inte riskera, att ungen blir allvarligt sjuk. Men det betyder ju inte, att fruarna är mindre ambitiösa, eller hur? Hade hon haft hemhjälp hade hon ju inte behövt vara hemma, och där är väl en av orsakerna till att frånvaron minskar med högre lön.

Att flickorna är mindre intresserade av utbildning och avancering kan vi ju inte förneka, men tänker man på, hur kvinnorna hade det för låt oss säga 50 år sedan och hur det nu är, så bör varken vi eller cheferna klaga över utvecklingen. Fast det är klart att det finns mycket att göra ännu och mycket skulle nog vinnas genom att beföringsgången uppmjukades. I en stad som Arboga, där möjligheterna till platsombyte är rätt små, stannar kontorspersonalen relativt länge. Ser de då, att de får samma lön antingen de har utbildning eller ej, så är det ganska naturligt, att de flesta ägnar fritiden åt annat än studier.

Vi tycker förresten, att cheferna inte utnyttjar sin personals kunskaper i så stor utsträckning som det är möjligt. Hur många är det väl egentligen av flickorna som får skriva efter diktamen? Även om det blir bara korta brev, så är det i alla fall träning. Och uppmuntaras de yngre flickorna, som kommer direkt från skolan utan större begrepp om vad arbetet innebär, eller får de inte bara sitta där dag efter dag utan att någon bryr sig om dem? "Maskar" de eller gör annat fel, då får de kanske en uppsträckning, men är det då inte redan för sent?

Ms—EG.

CVA representeras av signaturerna LMN och Bo

Det är ju allmänt känt, att den gifta kvinnans förvärvsarbete medfört en hel del problem för arbetsgivarna, emedan de enligt de statistiker som uppgjorts är så mycket mer borta från arbetsplatsen än sina manliga arbetskamrater. Och detta beror ju som bekant till största delen på att när något av barnen blir sjuka, så måste de vara hemma en eller flera dagar. Vi yrkeskvinnor skulle vara mycket glada, om arbetsgivarna kunde visa litet mera förståelse för denna bortovaro och lätta litet på alla de restriktioner som finnas. Nu är det ju så, att de semesterveckor, som vi har per år, verkligen behövs för rekreation och avkoppling, och då blir det så, att vi hellre tar tjänstledigt. Att den manliga parten ej åtnjuter så mycket tjänstledighet beror, som jag många gånger sett, på, att de i regel har flera semesterdagar att ta av, och det märks ju inte i statistiken. Och det är ju heller aldrig fråga om, att mannen skall vara hemma vid t. ex. barnens sjukdomar, utan det skall helt naturligt vara modern.

Det är inte lätt att i några ord tolka vad man vill ha sagt i denna fråga, men jag hoppas, att det någon gång i framtiden kommer att lättas något på alla de krångligheter som finnas, ty i ärlighetens namn måste vi erkänna, att vi behöver varandra. Arbetsmarknaden skulle nog lida ännu mera än nu, om alla förvärvsarbetande gifta kvinnor skulle sluta.

Så till sist en sak, som jag tänkt på många gånger och som egentligen inte hör hit, och det är, att inte alla de unga flickor, som nu börjar arbeta, tar vara på de utmärkta tillfällen till förkovran som finns inom de flesta företag. Det skulle de ju ha nytta av i form av högre lön etc. Det är synd att de inte reflekterar så långt. Men det kanske kommer en dag då även det ändrar sig.

LMN.

Det är naturligtvis inte lätt att göra en sådan utredning, som den ni åberopar så att den belyser alla sidor, men vad är det egentligen som säger, att de gifta kvinnorna är mindre intresserade av arbetet än sina manliga kollegor i samma ställning. Det är inte

Uno firade 10-års-jubileum med seger i Stockholmsloppet

CFA-grabben Uno Gustafsson har åtskilliga gånger ställt arbogaidrotten i rampljuset, men fråga är, om han inte gjorde sin starkaste insats den oktobersöndag nu i höst, då han efter en grann löpning i hård konkurrens vann Stockholms-loppet.

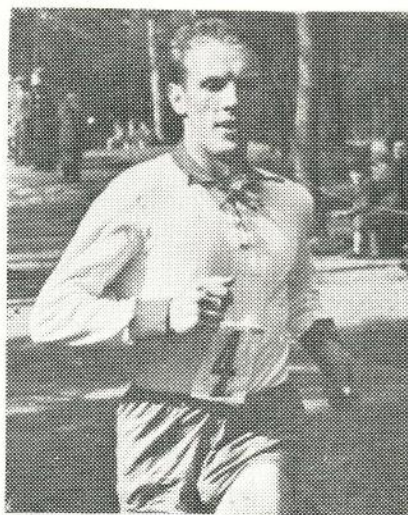
Uno Gustafssons löparintresse vaknade under rekryttiden och då han fyllt sina 23 år, deltog han för första gången i ett tävlingslopp. Nu är han 32 och firar alltså i år 10-årsjubileum som tävlingslöpare. Han har inte skiftat klubb utan har alltid varit Arboga IFK trogen. Uno svarar inte direkt på frågan om han tänker fortsätta att skubba långdistans, men nämner om, att först efter uppnådda 30 år blir en löpare på långa distanser någonting att räkna med.

rättvist mot kvinnorna att uppdelat personalen i endast tre grupper, männen, de gifta och de ogifta kvinnorna. Man kan inte begära samma ambition av en som sitter i ett enkelt rutinarbete, där vederbörande mer eller mindre känner, att om hon inte är där, så kan vem som helst rycka in i stället, som av en person i ansvarig ställning. Så är det väl i övervägande grad så, att fruarna har förvärvsarbete inte därför att de är intresserade av det, utan därför att det under de förhållanden som nu råder många gånger är enda sättet att få pengar till annat än det nödvändigaste. Genom tillgången på arbete under de senaste åren har nog levnadsstandarden trissats upp över det normala, men det är en annan historia. Nu när det börjar bli brist på arbete igen, kommer snart propagandan att läggas så, att det blir omodernt med förvärvsarbete för fruarna. Vi påverkas i tänkesättet mera än vi tror av de ekonomiska förhållandena i landet.

Nu vill jag inte på något sätt försvara de kvinnor, som "bara" tänker på hus och hem. Har vi åtagit oss ett arbete, är det vår skyldighet att sköta det efter bästa förmåga och helst litet till. Men vi bör inte låta vår rädsla att bli ensamma familjeförsörjare, genom sjukdom, skilsmässa etc., så behärska oss, att vi blir enkelriktade. Varför skall förresten i alla diskussioner förvärvsarbete och hushållsarbete ställas emot varandra. Varje yrke har sina för- och nackdelar och kontorsarbetet blir inte bättre för att hushållsarbetets alla nackdelar räknas upp.

Hur skulle det vara om vi fruar började diskutera männens effektivitet i arbetet. Lika mycket — ja kanske mera — som vi fruar har vår fritid upptagen av omsorgen om familjen, är männen upptagna av sina hobbies och intressen. De sitter i sammanträden kväll efter kväll eller pysslar med amatörradio eller är med i bridgeklubbar. Är det någon som tror, att detta inte upptar deras tankar någon stund på dagen. Men den frågan är kanske tabu.

Bo.

Kom på 34 plats i debutlopp.

Jag gjorde min tävlingsdebut i Sports terräng i Eskilstuna 1943 och kom på 34 plats bland 140 startande, samma år löpte jag mitt första banlopp, 5.000 m., berättar Uno enkelt och flärdfritt.

— Kommer du ihåg tiden?

— Jag klockades för 16.34, men den tiden pressade jag ett år senare med nära en minut och då rök klubbrekordet, som var 15.50. Min tid blev 15.47. Senare har Helge Andersson och jag kämpat om det och nu är det mitt på 15.36.

Långdistanslöparen börjar danas.

— Nä, så började du förstas ge dig på längre distanser?

— 1945 deltog jag i DM 10.000 m. och klarade 3:e-placeringen. Stockholmsloppet 1949 blev mitt första verkliga långdistanslopp, sträckan mäter 25 km.

Uno gjorde sensation då som nu i årets lopp. Han blev fjärde man bland 52 startande och belönades med pris för starkaste prestation.

1950 fin säsong men 1951 "nattsvart".

Så berättar Uno vidare, hur han 1950 hade en bra säsong med 7:e-placering i SM terräng och 6:e på 10.000 m. (31.06.2) samt en 5:e-placering på 25 km.

— Men så blev det nattsvart hela året under 1951 — säger Uno — varför vet jag inte ty jag tränade hela året.

— Men formen kom igen.

— Inte utan plågor. Det har inte gått lätt och jag har uteslutande levt på min kondition. Inte förrän just i Stockholms-loppet tyckte jag, att det gick lätt att löpa. I våras tänkte jag faktiskt lägga upp, men jag ville inte sluta efter en så dålig säsong.

— Vad är det, som du tycker har givit dig den största behållningen av din idrottsutövning, när du ser tillbaka på din tioåriga löpartid. Är det din vackra pris-samling eller kanske dina tävlingsminnen?

— Först och främst det goda kamratskap, som jag fått uppleva bland alla löparkamrater. Alla långdistanslöpare får slita så hårt, att det bara blir bra grabbar och inga högfärdstokar kvar i gamet — sva-

Driftvärns- spalten

Lördagen och söndagen den 30—31 aug.

Först ett tack till CVA som välvilligt ställde en lastbil till förfogande.

Kl. 15.30 stod en stor diesel med chauffören och driftvärnsmannen Erik Gustav Larsson (Västerås-Lasse) på Järntorget och väntade på driftvärnsmän som skulle göra hela Karmansbo osäkert under den kommande natten.

Omkring kl. 17 var vi samlade i ett läger mitt inne i storskogen norr Karmansbo. Vi var inte ensamma utan hade sällskap med FBU i Arboga, Köping, Västerås och Snävringe samt hemvärn från Köping m. fl. platser.

Under de första timmarna gjorde vi i ordning lägerplatsen och ordnade bevakningen. De få timmar, som vi räknade med att få sova, skulle vi tillbringa i skärm-skydd med nying.

Kl. 19 skulle de olika avdelningarna ut och göra anfall på järnvägsstation, transporttåg, staber, amföråd och kraftstation. Driftvärnet hade fått i uppgift att spränga kraftstationen i Karmansbo vilken lämnade kraft till en vapenfabrik i Köping som fallit i fiendens händer. Kraftstationen ligger på en ö i Hedströmmen.

Kl. 19.05 satte marschen igång. Stationen fick inte sprängas förrän kl. 21.30. Vägen dit var lång och mycket besvärlig, enär fienden bevakade alla större vägar och stigar.

Vi delade upp oss i avdelningar för att ta stationen från två håll med hjälp av en rök- och understödspatrull. Styrkan som skulle anfalla från väster leddes av Holger Mörk. De gick över en bro c:a ½ mil söder om kraftstationen för att komma runt och anfalla i västra flanken. Den andra styrkan leddes av Arne Carlsson. Efter en dramatisk marsch var vi framme vid

rar Uno Gustafsson och ler sitt försynta leende. Uno själv, om någon, är ett bevis för att hans påstående är riktigt.

Spänning kring "Star-bålen".

På Unos skrivbord står det ståtliga vandringspriset i Stockholms-loppet, "Star-bålen", en pjäs i drivet silver och med många kända löparnamn ingraverade. Uno Gustafsson står där som nr 13. Östling och Leandersson har två inteckningar vardera. Det ligger spänning i luften kring detta pris, vars penningvärde enbart det beräknas till omkring 4.000 kr. Vi hoppas, att Uno blir i tillfälle att få sitt namn två gånger till på "Star-bålen", som då blir hans.

Wim.

utgångsläget. Enda möjligheten för styrka Carlsson var att simmande ta sig över till kraftstationen och spränga denna. Detta gjorde Carlsson och Sten Molin med all heder. Att vara i vattnet fullt påklädd mitt i natten under två timmar är en god prestation. Anfallet igångsattes på signal från lyspistolskott. Grupp Mörk som bestod av enbart långbenta killar vadade över från den västra stranden. Grupp Dahlman gjorde anfall över fältet och lade ut rök som tyvärr kom för tidigt.

Kl. 3 på natten var vi åter tillbaka vid den väl bevakade och skyddade lägerplatsen. Andersson vapenavd. och Emil 501 m. fl. hade god spaning, en fin lägereld och gott kaffe att bjuda på när grupp Carlsson och Dahlman kom. Grupp Mörk som ledde sina mannar med kompass hade lite svårt att hitta därför bör han nog i fortsättningen förvara kompassen i fickan eller lämna denna hemma.

Kl. 5 fm. var striden i full gång för då hade fienden upptäckt vår lägerplats. Detta anfall avvärdade vi snabbt.

Därefter var det sjukvårdstjänst och överfall på bilkolonn.

Övningen skulle fortsätta till kl. 14 men övningsledningen ansåg att nattens prestationer var så goda så vi var åter hemma i Arboga kl. 11 fm.

Övningen som var mycket bra leddes av kapten Linderöth, Köping.

Fredagen den 12 sept.

ANFALL PÅ AIA.

Läge för egna trupper: Fienden har tagit ammunitionsfabriken X och använder nu denna för framställning av ammunition för det fortsatta anfallet norrut.

Vi skall sätta fabriken ur funktion.

Utgångsläge intogs. En styrka framryckte utmed ån och anföll söderifrån. En styrka norrifrån. Framryckningen gick ljudlöst tills det angivna anfallsögonblicket. Då brakade elden lös, röken låg tät som en mur, sprängskotten dånade. Stängsel och staket forserades genom klättring i nätmaskor eller på stegar som framskaffades i anfallsögonblicket. Klipp-Ivar gjorde ett elegant svanhopp och hamnade ljudlöst på fiendens område. Hans första åtgärd var att taga majoren som tittade fram i en dörrspringa. När Ivar försökte med en vänligt "hands upp" stängde majoren dörren. Balk-Johan låg avvaktande under ett källarfönster och väntade på att fienden skulle bli nyfiken och titta ut å se vad som hände. När så fienden Detlof försiktigt tittade ut var Johan nere i källaren.

När uppdraget ansågs vara fullföljt blåstes striden av.

Efter övningens slut tackade major Karlstedt för visat intresse.

Söndagen den 19 okt.

Medaljskörd för Arboga vid årets prisskjutningar om arméns medaljer och märken. Vid skjutningarna i Köping förra året erövrades tre medaljer i år uppnåddes nio godkända resultat. För dessa svarade driftvärnet och hemvärnet i Arboga för sju. Ett antal skyttmärken i silver erövrades också.

Välkommen i driftvärnet.

Driftvärnsledaren.

Idrottsföreningen Flyget, Arboga - IFFA

Fotboll

Fotbollen inom flyget är slut för i år och man kan nog vara nöjd med resultatet. Vi har "tagit hem" korpserien och cupen och slagit våra gästande lag CVV och Bolinder-Munktel, Eskilstuna.

Matchen mot CVV spelades lördagen den 23 aug. på Sturevallen. Det blåste ganska hårt när matchen började, så den blev inte så välspelad. CVV vann lotten och valde att spela med vinden i ryggen. De första 10 min. låg de på ganska bra, men så småningom kom de våra igång. Efter en kvart dundrade Kihlström in vårt första mål. Nu hade CVA övertaget och Lilje-hammar ökade till 2-0. Han sköt ett hårt skott så nätet stod som en strut. Vänstervingen gick bra och det var många fina saker, som Kihlström och Lilje-hammar åstadkom. Efter 25 min. var Klicken framme och nätade. Nu var det mest CVA. Kihlström drog upp ett bra anfall på vänstersidan, slog en idealboll till Lilje-hammar, som tog några snabba steg mot målet och lurade ut målvakten och "makade" bollen i mål, 4-0 till CVA och så gick domarens pipa för sidbyte. Efter sidbytet kom CVV igen med friska tag. Deras center hade ett bra skott i vänstra hörnet, men Biwall var på sin vakt. Då 15 min. gått ökade Lilje-hammar till 5-0. Nu spelade CVA i medvind och det såg ut som om de inte hann med bollen i den starka vinden. CVV kom med ett farligt anfall i 20:e min., vänsterinnern sköt ett hårt skott tätt över och en stund senare kunde deras vänsterinner reducera till 5-1. Omedelbart efter avspark gick CVA upp med ett anfall, som Klicken avslutade med att öka till 6-1, samma man gjorde 7-1 strax efter, vilket dock lukade en aning offside. Efter det målet kom CVV ur humör och det visade de genom att målvakten helt demonstrativt gick ur målet, när Kihlström kom igenom och fastställde slutresultatet till 8-1.

Flygets lag serie- och cupvinnare.

Cupen blev en uppgörelse mellan CVA-lag. Då Hallen slog ut Arboga Maskiner och Motor Skandia så blev det Hallen—Motor, Instrument—Flyget kvar till semifinalen. Hallen—Motor spelade oavgjort i sin första match, men i omspelsmatchen vann Motor med 3-1. Flyget—Instrument slutade 4-2. Finalmatchen, som spelades på Sturevallen vann Flyget med 4-0. Målgörare: Åberg 2, Hultman och Sand 1 var. En honnör för Flygets lag som blev både serie- och cupsegrare.

Hill.

Hört från Karlskrona.

Överingenjör Björkstrand inspekterar uppläggningsen av en jagare och gör en del anmärkningar, varvid en av varvets gamla kämpar utläter sig: "Hörnu, ingenjörn, det här är en jagare och inte ett flygplan".

IFFA klubbmästerskap

De av IF Flyget, Arboga, anordnade klubbmästerskapen är nu avslutade. Mycket arbete har nedlagts inom idrottssektionen, vilket emellertid stimuleras av livligt deltagande i samtliga grenar. Beträffande damerna kunde de på grund av intensiv fotbollsträning inte få ihop lag i allmän idrott, men de lovar komma igen. Återstår således endast att tacka för den gångna säsongen och önska lycka till i fortsättningen.

Lars.

Resultat:

Löpning 100 meter: 1) L. Löw 12,1, 2) G. Eriksson 12,2, 3) R. Löw 12,2, 4) U. Gustavsson 13,0, 5) N. Hultqvist 13,2.

Löpning 400 meter: 1) Göte Eriksson 59,3, 2) Lars Löw 59,8, 3) Evald Axelsson 61,4.

Löpning 1.500 meter: 1) Uno Gustavsson 4,26, 2) Lars Löw 4,43, 3) Göte Eriksson 5,22.

Höjdhopp: 1) R. Löw 1,60, 2) G. Eriksson 1,45, 3) L. Löw 1,40.

Längdhopp: 1) Evald Axelsson 5,64, 2) Lars Löw 5,34, 3) Göte Eriksson 4,40.

Kulstötning: 1) E. Tängne 11,67, 2) H. Söderström 9,59, 3) G. Eriksson 8,74, 4) Lars Löw 8,24.

Spjutkastning: 1) H. Söderström 42,45, 2) Rune Gustavsson 36,00, 3) N. Hultqvist 32,28.

Diskuskastning: 1) E. Tängne 31,55, 2) Åke Pettersson 31,01, 3) H. Söderström 28,59, 4) Evald Axelsson 26,76, 5) Göte Eriksson 24,73, 6) Lars Löw 23,94.

IFFA får skid- och orienteringsstuga

Västerängstorpet har genom styresman Dahlin erbjudits IFFA att användas som skid- och orienteringsstuga. Om det visar sig möjligt att för rimlig kostnad reparera torpet, så att det blir i önskvärd skick, kommer IFFA skid- och orienteringssektion att ordna skogspromenader och skidutflykter till stugan. Sektionens krafter har lovat ställa sig till förfogande för instruktion i användandet av karta och kompass. Speciellt flygets damer bör utnyttja denna chans att lära sig gå rätt i skog och mark. Lärdomen är bra att ha vid strövtåg i bär- och svampmarker.

Alla ni som är intresserade av skidutflykter och skogspromenader meddela er med någon i denna kvartett: Lennart Carlsson, CFA, Gustaf Fritz, avd. 270 CVA, Gunnar Rystedt, Hallen, Thure Nyrén, avd. 110 CVA.

Bridge

Bridgesektionen anordnade torsdagen den 4 sept. en bridgetävling å Folkets hus Rotunda mellan CVA—CFA, en träning för kommande duster med andra korporationer. Det var även avsett för att popularisera tävlingsbridgen, som många inte tidigare prövat på. Nio lag ställde upp på respektive sidor. Vid 12-tiden var tävlingen avslutad, en trevlig bridgekväll, där CVA avgick som segrare med 1437 score mot 1401 för CFA. (De sex bästa lagen från varje räknades). Individuell segrare var Dahlqvist—Tillberg CFA.

Arboga Bridgeklubb ställde all erforderlig bridge-materiel gratis till vårt förfogande, och därför kunde tävlingen också uppläggas i den omfattning, som önskades och genomföras utan anmärkning. Som tävlingsledare fungerade Å. Sundberg. Vi framföra vårt tack till Arboga Bridgeklubb och tävlingsledaren.

De bästa resultaten var följande:

1.	Dahlqvist—Tillberg, CFA	289
2.	Holmberg—Sjöberg, CVA	253
3.	Strindler—Brauer, CVA	251
4.	Knutsson—Hall—Bergman, CVA	244
5.	Hugosson—Fridh, CVA	235
6—7.	Hjerten—Sundberg, CFA	230
6—7.	Magnusson—Söderström, CFA	230
8.	Ekstrand—Lenander, CVA	228
9.	Byström—Pettersson, CVA	226
10.	Key—Åberg—Ahlin, CFA	225
11.	Adielsson—Lindmark, CFA	216
12.	Fru Bengtsson—Peters, CFA	211
13.	Frk Nilsson—Landström, CVA	210
14.	Mattsson—Svensson, CVA	199
15.	Edström—Hasselbom, CVA	180
16.	Emanuelsson—Eriksson, CFA	161
17.	Frk Karlsson—Sundvallson, CFA	160
18.	Lundström—Lundgren, CFA	140
	Medelpoäng	216

Idrottsföreningen Flyget döpt till IFFA

Pristävlingen angående namnet på den nybildade idrottsföreningen vid CVA—CFA gav till resultat att Idrottsföreningen Flyget, Arboga, förkortat IFFA, segrade bland namnförslagen. Den först öppnade röstsedeln på detta namn hade inlämnats av

1258 Andersson

på Vapen och han får hämta sitt pris på Bergtrollets redaktion.

Flyg fula fluga, flyg.

— Vet du av att Wallin på Mässen ska köpa nya brickor?

— Nej, varför de då?

— Jo, Musse Pigg och Långben har tagit brickorna med sig.

— Du, vore det inte lika bra, att Wallin bytte ut brickorna mot flygande tefat, så flög dom tillbaka själva.

SCHACK

Rätt lösning av schackproblemet i Bergtrollet nr 1 1952 har insänts av Helge Brandt, avd. 270 CVA, och Harry Dahlqvist, CFA. Brandt hade naturligtvis tur som vanligt och hans lösning öppnades först, varför han härmed belönas med *hedersomnämmande* av 1:a graden, Dahlqvist belönas med *hedersomnämmande*.

Rätt lösning: 1. Löpare F6, svart G5, kung H2, svart dam slår springare E2, 3. vit löpare C3, svart dam F2, 4. vit löpare E5.

En schackturnering

pågår mellan olika avdelningar vid CVA och CFA. När sista rondan återstår ligger Målarna en schackhästlängd före Vapen. Vi återkommer till slutresultaten i nästa nummer av Bergtrollet. Priser kommer att utdelas.

Intresset har varit stort och vi hoppas att det sitter i när vi fortsätter med uppdelning i klass I och II där alla schackintresserade kan delta efter anmälan till schacksektionen.

På tal om schack och bostadsbrist så tänker jag på husvärden som helst valde schackspelare som hyresgäster av den anledningen att de flyttade så sällan och när det skedde så var det efter moget övervägande.

Arbeterskydd i USA.

I en fabrik i Washington kan man få se en skylt, som förkunnar:

— Flickor! Om er jumper är för vid — se upp för maskinerna! Om den är motsatsen se upp för maskinisterna.

Korporationstävlingen

IFFA — Bolinder-Munktell

En busslast BM-are kom till Arboga söndagen den 28 september för att utkämpa en flergrensmatch med IFFA. Resultatet blev att IFFA vann fotboll med 5—1, schack med $5\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$, BM vann bridgen och bordtennisresultatet är fortfarande under diskussion.

Det kämpades friskt på alla håll och kanter. Alla är värda en honnör för sina insatser, men om man haft en blomma till hands, så hade den utan tvekan gått till bordtennisgänget Nisse Pettersson, Astrid Nystedt och Ulla-Lena Zettergren. Dessa tre fick också strida för en del pingisherrar, som tydligen föredrog sofflocket framför att hålla givna löften. Matchreferat, som influtit, återfinnes nedan och sista sidan ger ett bildsvep från tävlingarna.

Fotboll

I klubbmatchen mot Bolinder-Munktell, Eskilstuna, ingick även fotboll, som Flyget vann med 5—1. Bolinders kom bara med nio man i sitt lag, men de hade f. d. allsvenska högeryttern "Dixi" Eriksson och många andra bra grabbar med. Flyget hade det starkaste lag, som gick att få ihop och det rädde inget tvivel om vart segern skulle gå. Efter 8 min. spel sköt Kihlström i mål ur trängt läge. Det märktes, att Bolinders bara hade nio man. Det blev luckor här och var och halvorna orkade inte hänga med både i kedjan och försvaret. I 15:e min. kom Liljehammar fram och gjorde 2—0, som stod sig halvleken ut. Bolinders spelade upp sig betydligt i andra halvlek och i 7:e min. kom deras center Hildebrand i skottläge, men sköt tätt utanför. CVA:s Olle Gustafsson gav en fin boll till högerytter Aberg att löpa på och denne gjorde inget misstag och 3—0 till CVA. "Dixi" skojade friskt ibland, men vårt försvar med "Ludde" i spetsen var omutligt. Sista 15 min. lekte faktiskt båda lagen och det blev aldrig några kämpatag bara för att Bolinders hade nio man. Kihlström och Liljehammar spelade ypperligt ihop med Hultman på centern, som gjorde 4—0. Bolinders center gav en stickare till "Dixi" som lurade tre man och reducerade till 4—1. 5—1 slog Liljehammar in på ett hårt skott från nära håll och det stod sig tiden ut.

Bridge

I den korporationsmatch mot Bolinder-Munktell, Eskilstuna, vilken Flyget anordnade den 28/9 1952 deltog även bridgesektionen. Tävlingen var upplagd som en partävling.

Bofors-Mitehell och 11 lag från varje korporation ställde upp på CVA-mässen. Bra utrymme och gott humör gjorde att alla trivdes utmärkt. Det uttagna laget gick också in för matchen med kämpahumör,

men vi måste medge att Bolinder-Munktell var oss överlägsna och vann en övertygande seger. Bolinder-Munktell segrade med 3740 score mot 3520 för Arboga.

Vi tacka A. Sundberg, som ställde sig till förfogande som tävlingsledare och som vanligt gick allt utan friktioner.

Den individuella prislistan hade följande utseende:

1. Eriksson—Andersson, BM	446
2. Tillberg—Dahlquist, IFFA	380
3. Sällström—Yvander, BM	365
4. Berglund—Svensson, BM	360
5. Pettersson—Karlsson, BM	355
6. Bjälemark—Ekström, BM	353
7. Hjerten—Sundberg, IFFA	343
8. Byström—Pettersson, IFFA	339
9. Fried—Hugosson, IFFA	338
10. Eriksson—Karlsson, IFFA	335
11. Mukka—Jonsson, BM	332
12. Ejeborn—Sellberg, BM	330
13. Jonasson—Andersson, BM	325
14. Sjöberg—Wallin, IFFA	316
15. Roos—Ahlgren, BM	309
16. Andersson—Trygge, IFFA	308
17. Strindler—Brauer, IFFA	304
18. Persson—Karlsson, BM	299
19. Ekstrand—Landström, IFFA	297
20. Bengtsson—Holmberg, IFFA	290
21. Engström—Alm, IFFA	270
22. Pedersen—Westher, BM	266

Schackmötet

mellan Bolinders, Eskilstuna, och Flyget, Arboga, på CVA:s mäss blev en spännande uppgörelse och vem som skulle utgå som segrare var oviss in i det sista. Såväl Pommack som Albyl konsumerades våldeliga.

Vid första bordet sågs Hjertsson, Eskilstuna, i närkamp med Flygets Wellbäck. Båda kände varandra för väl och ingen ville lämna några blottor. Remi efter ett 40-tal drag $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$.

Under tiden utkämpades intressanta duster vid andra bordet. Här möttes E. Andersson, Eskilstuna, och Hilding Nilsson, Flyget. Efter en teoretiskt väl behandlad spelöppning kom Nilsson så småningom i fördel och vann en säker och vägledande seger $1\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$.

Vid tredje bordet slet Oskar Söderström, Flyget, för sin kung och sitt fosterland i ett fint parti mot Levin, Eskilstuna. Båda enades om remi i en jämn och symmetrisk ställning. Därmed 2—1.

Flygets Vidar Andersson fick vid fjärde bordet efter jämn spelöppning mot Orbre så småningom övertaget och gav ej "smeden" någon chans, en säker seger i ett gott parti. 3—1 till Arboga.

Vid femte bordet hade Anderssonerna en växlingsrik uppgörelse där dock Flygets Andersson fick se sig besegrad. Hans tre bönder mot pjäs räckte ej i slutstriden. 3—2.

Flygets målar-Gösta satte färg på sitt spel och lämnade ej sin motståndare S. Norlin vid sjätte bordet någon chans, trots segt motstånd. 4—2 till Arboga.

Leif Jonsson, Arboga, stred tappert mot B. Andersson vid bord sju, ställningen var intressant med variation. Andersson lyckades emellertid hemföra segern 4—3.

Grubb, Eskilstuna, och Zettergren, Flyget, vid åttonde bordet fick upp flera fina kombinationer. Zettergren var den listigaste och utnyttjade en blotta med pjäsvinst vilket räckte till seger och 5—3 till Arboga.

Vid nionde bordet kom Flygets Sven Söderström med många farliga situationer för smeden Hedman. I anfallets intresse offrade Söderström pjäs men Hedman försvarade sin ställning och höll remi. 5½—3½.

Så återstod uppgörelsen vid tionde bordet, Aug, Eskilstuna, mot Lasse Karlsson, Flyget. Ett jämnt parti där utgången var oviss. I slutspelet erövrade Aug ett par bönder vilket räckte för seger. Slutställningen 5½—4½ till Flyget, Arboga, var en meriterande seger och nog gjorde schacklaget så gott de kunde för en första inteckning i vandringspriset. I vädringspausen dracks kaffe och the med härliga smörgåsar varvid Bergtrollets utsände fotograf tog ett par plåtar.

Bordtennis

I denna uppgörelse med Bolinders blev resultatet oavgjort, 5—5.

I brist på bröd...

Basen: Varför ligger de en kil på repet här?
Jobbaren: Jo, ja beställde ett nytt kilrep för en månad sedan och nu tänkte jag...

Basen: Jo, mors!

Plåtslagareröst.

Nu kan man kalla sig tunnplåtslagare i dubbel bemärkelse.

Orsak nog.

— Nu har direktörens fru begärt skilsmässa. Hon upptäckte en diamantring på hans högra hand.

— Det är väl ingen orsak till skilsmässa.

— Jo, fröken Jonsson på kontoret är nämligen hans högra hand.

Chefen (till den sent anlände kontoristen): "Ni borde ha varit här kl. 9."

— Jaså, vad hände då?

Chefen till den platssökande. — Ja, det låter bra, men har ni inga referenser utom er mammas.

Problemet med lönen är att det alltid är för mycket månad kvar i slutet av lönen.

Salon Gahlin i DN.

Bergtrollets varumarknad

var en ny rubrik i förra numret. Syftet med denna spalt är inte att ge Bergtrollet inkomster, utan någonting helt annat. Red. har resonerat som så, att bland alla anställda vid CVA—CFA finns säkerligen ett behov av att bekvämt kunna meddela, när man har någonting att sälja, som man av en eller annan anledning inte anser sig ha behov av längre. Likaså kan ju en köpare-annons väcka den, som funderat på att sälja. Ren kundservice åt våra läsare, alltså!

TILL SALU

FÖRSTORINGSAPPARAT, 6×6 cm.

GRAMMOFONBORD med skivspelare

samt ett 50-tal grammofonskivor.

Erik Persson, Stationsgatan 2 B. tel. 1578.

Vart tar pengarna vägen?

Det är en fråga, som man ofta ställer i olika sammanhang, ibland beträffande våra föreningsavgifter. För två år sedan kunde man läsa nedanstående notis i AB. Visserligen en aning gammal, men lika aktuell varje år.

Kongressnota på 75.000 kr.

Hur mycket kostar en fyradagarskongress i Stockholm? Frågan kan vara aktuell så här års när var och vart annat förbund passar på att träffas i sommarkylan. Den jäktade ordföranden i försvarets civila tjänstemannaförbund *Björn Albert* svarade mig på frågan i går kväll under avslutningsmiddagen på Hasselbacken med att hala fram en räkning på bortåt 75.000 kr. Men så var det också 280 ombud som de här dagarna vädrat sina bekymmer.

Vettlösa vägtrafikanter varnas!

Vi vardagsmänniskor visar vanligtvis varandra vett vid vägtrafik. Vid velocipedåkning vevar vi varligt vid vägens vänsterkant vingliga vägkurvor. Varsko vägfärdare vid vägkorsning, visande varåt vi vider.

Vägmötande visar varandra vad varje vederbörande väluppföstrad världsmedborgare vet: Väggett. Varen vakna!

Vi vill vänligt värna vildskinnknuttar + vagnschauförer. Vid vägtrafik: Varen verkligt vinlösa vid vagnratten!

Vänligen *Veni Vidi*.

Ur Sydsvenska Dagbladet.

Recept på skvaller.

Man tar ett halvt kilo sanning och blandar i 2 å 3 hg. lögn, sätter till en sked: "Säg det inte till någon." Så rör man väl ihop alltsammans och silar det genom en sil av spydighet och håller det i en kruka av skadeglädje. Därefter får det stå och jäsna några dagar under ständig omrörning.

Av detta extrakt skall man ta några droppar varje gång man går ut till sina medmänniskor. Man kan på detta sätt bli en intressant människa och få stort umgänge på att förstöra andra människors goda namn och rykte.

Om jag hade haft matsäck så skulle jag ätit jag också!

Bergtrollet

tar sig i år riktigt i kragen och tänker komma ut med ett

Julnummer

Utgivandet av en personaltidning i allmänhet och ett julnummer därav i synnerhet kräver enligt redaktionens erfarenhet medverkan från alla. Hjälp oss att få ett rikt och givande innehåll, som ger läsarna underhållning under alla helgdagarna. Naturligtvis tar redaktionen helst emot färdiga manuskript men kom gärna också med tips om händelser, intervjuobjekt m. m., som Du tycker har intresse för alla. Har Du tagit ett bra fotografi eller gjort en teckning så låt oss få titta på den.

I julnumret har vi tänkt pröva en idé med införande av julhälsningar till ett pris av kr. 0: 50 per st. På en av sidorna sättes som rubrik exempelvis "God Helg tillönskas släkt och vänner" och sidan i övrigt uppdelas i rutor med namn och adress på mottagaren resp. avsändaren.

Till Johan Karlsson
Lillköping
Från Karl Johansson

Låt på detta sätt släkt och vänner få en blick på hur vi har det här på CVA och CFA!

Fru Karin Bolin, avd. 523, CVA, tel. 339, och fru Mary Schöön, CFA, tel. 345, tar emot anmälningar om dessa julhälsningar. Meddela även hur många exemplar av tidningen Du vill ha, så att vi kan beräkna upplagan.

Har Du fyllt i kupongen på sid. 7?

Överst t. v. bordtennislagen. Gästernas lagledare, Sune Ljungkvist, andre fr. v. Fjärde man är Nisse Pettersson, hemmalagets enda manlige deltagare. På bilden t. h. omgives BM:s Aase Mårtensen av Astrid Nystedt och Ulla-Lena Zettergren. Schackspelarna har samlats på mittbilden, turneringens ledare, Gustaf Larsson, IFFA, står längst till vänster. Bridgeparen Sällström-Yvander, BM, och fru Bengtsson-Holmberg, IFFA, funderar i korten. S. Hjertsson, BM, och S. Wellbäck, IFFA, är grubblande över slutdragen i sitt schackparti.

Foto: Erik Persson.